

Загорка Госпавић*
Драгана Алексић**

БИЗНИС ПЛАН ГЕОДЕТСКОГ ПРЕДУЗЕЋА У ОСНИВАЊУ

РЕЗИМЕ

У раду је описана процедура израде бизнис плана. На конкретном малом геодетском предузећу у оснивању извршена је пројекција неопходних финансијских средстава за почетак рада предузећа и пројекција тока новчаних средстава на годишњем нивоу.

ABSTRACT

In this work is described the procedure of the production of the business plan. On the concrete small geodetic enterprise in the foundation has been done the projection of the indispensable financial funds to the beginning of the work of the enterprise and the projection of the workflow of the funds on the annual level.

1. УВОД

Усвајањем измена и допуна **Закона о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима¹** стручне геодетске послове у Републици Србији могу да обављају и геодетске организације. Геодетска организација јесте предузеће, друга организација и радња која је регистрована за обављање стручних геодетских послова. Геодетска организација може да обавља стручне послове ако испуњава прописане услове за рад, у складу са Законом о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима и **Уредбом о условима за рад геодетске организације²**.

Геодетска организација може да обављаја стручне послове, када обезбеди решење о испуњености услова за рад, односно за обављање одређене врсте стручних геодетских послова. За добијање решења о испуњености услова за рад, геодетска организација подноси **Републичком геодетском заводу** захтев у складу са чланом 7. Уредбе о условима за рад геодетске организације.

* З. Госпавић. Грађевински факултет, Београд,
 ** Д. Алексић, ЕНЕРГОПРОЈЕКТ, Београд

¹ "Службени гласник РС", бр. 83/92, 53/93, 67/93, 48/94, 12/96, 15/96, 34/2001 и 25/2002

² "Службени гласник РС" број 39/2002

Врста стручних послова које геодетска организација може да обавља, су:

- Стручни послови за које се предвиђа израда главног пројекта³
- Израда техничке документације⁴
- Стручни послови који се односе на одржавање премера, катастра непокретности, односно катастра земљишта и водова⁵
- Геодетски радови за посебне потребе⁶

Законом о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима регулисани су услови за рад геодетске организације у зависности од врсте стручних послова за које је геодетска организација регистрована.

Како се изменама поменутог закона теренски радови углавном усмеравају на тржиште, створени су основни предуслови за оправданост оснивања геодетских радњи и предузећа. За тај корак неопходно

³ Члан 12. став 1. Закона

⁴ Члан 15. Закона

⁵ Члан 97. став 1. тачка 1), 2) 6) и став 2. Закона

⁶ Члан 112. став1 тачка 1) Закона

је извршити сагледавање тржишта по-слова, обезбеђивање почетног капитала за основна средства и др. То комплетно сагледавање спроводи се кроз поступак израде бизнис плана.

2. БИЗНИС ПЛАН

Бизнис план је значајна предпоставка успешног рада и пословања предузећа, услов за отпочињање било каквих активности чији је циљ привлачење капитала и повезивање са домаћим и ино партнерима и као извор информација за одлучивање о могућностима за повећање зараде. Бизнис плану се даје улога акта за дефинисање и вођење пословне политике.

Бизнис план представља концептуални оквир за осмишљавање и адекватно повезивање пословних циљева, принципа и критеријума, односно политике, правца, метода и темпа пословног понапања као и на темељу тога, програмирање активности за кључна подручја као што су: маркетинг, производња, набавка, истраживање, развој, финансије, кадрови итд. Процес припреме и усвајања бизнис плана треба тесмљено осмислити, како у погледу истраживачко-креативне, тако и када је реч о фази финог усклађивања релевантних елемената плана.

2.1. Појам и функција бизнис плана

Сва предузећа независно од величине имају неку форму бизнис плана. Величина бизнис плана и сложеност методологије за његово формулисање су добри показатељи величине и сложености предузећа. Бизнис план се може дефинисати као:

- Утврђивање пословних циљева предузећа уз уважавање актуелне ситуације и процену будућих кретања у интерном и екстерном окружењу у периоду за који се пројектује бизнис план;

- Утврђивање стратегије, програма и појединачних активности којима ће се обезбедити реализација утврђених пословних циљева, и
- Пројектовање финансијских резултата који ће се остварити реализацијом пројектованих пословних циљева.

Бизнис план је незаобилазан услов активности предузећа који имају за циљ:

- Тражење кредита од банака и других финансијских организација,
- Увођење нових партнера у посао,
- Лансирање новог производа или новог програма.

Поред ових намена, који су најчешћи мотив за израду бизнис плана, бизнис план се припрема и за потребе самог предузећа и менаџмента, ради правовременог сагледавања пословног амбијента, утврђивања пословних циљева примерених таквом амбијенту, дефинисања мера које обезбеђују профитабилно пословање. Бизнис план који се припрема за ове намене може бити другачије садржине, по појединим питањима, од бизнис плана намењеног екстерним корисницима - будућим или садашњим партнерима, али не и по питањима везаним за тржиште и приходе, производњу и трошкове.

2.2. Структура бизнис плана

Не постоји ни један акт који прописује форму и структуру бизнис плана, али постоји опште прихваћена пракса на коју се осланјају потенцијални екстерни финансијери и инвеститори и на основу које ће ценити прихватљивост достављеног бизнис плана. Ово се односи пре свега на бизнис план припреман у функцији обезбеђења додатних средстава, пословног повезивања или покретања новог производног програма, а та се пракса добрим

делом може користити и при изради бизнис плана намењеног пројектовању и вођењу пословног предузетка [7].

Уобичајена форма и садржина бизнис плана подразумевају:

1. **Резиме**, којим се на самом почетку документа врши презентација најзначајнијих предностставки, комерцијалиних и производних параметара и финансијских показатеља пројектованог бизнис плана;
2. **Увод**, који садржи основне информације о предузећу или о пројекту, о намени бизнис плана, о временском периоду за који се бизнис план пројектује;
3. **Информације о менаџменту предузећа**, значајне пре свега за бизнис план који је намењен банкама и другим потенцијалним партнерима у послу;
4. **Опис послла, програма, пројеката**;
5. **План пласмана**, са свим информацијама везаним за актуелно и потенцијално тржиште, конкуренцију, квалитет, дизајн, пласманске цене и приход од продаје;
6. **План производње**, са свим информацијама о производним капацитетима, изворима и ценама испута, ценама компитања по сваком производу, варијабилним трошковима и
7. **Финансијске перформансе пројектованог послла**, исказане кроз:
  - **билианс стапања**, нарочито значајан код планова у функцији добијања кредита, односно додатних средстава за реализацију пројектоване производње,
  - **пројекцију новчаног шока** који показује профитабилност послла и представља кључни параметар за одлучивање финансијера и других потенцијалних партнера о уласку у посао и
  - **пројекцију пословног резултата**.

3. БИЗНИС ПЛАН ГЕОДЕТСКОГ ПРЕУДЗЕЋА У ОСНИВАЊУ

3.1. Резиме

Бизнис план намењен је обезбеђењу средстава за оснивање геодетског предузећа које ће обављати стручне послове који се односе на одржавање премера, катастра непокретности, односно катастра земљишта и водова и за обављање геодетских радова за посебне потребе.

Бизнис план је пројектован на период од годину дана.

Анализом цена на тржишту дошло се до закључка да је за предузеће лакше да набави нову опрему тако што би тоталну станицу, која представља пајсечу ставку у основним средствима и чија је оквирна вредност око 426.000,00 динара, платио по условима које је омогућио дистрибутер геодетске опреме и то на следећи начин:

1. да се 30% аванса обезбеди из оснивачког улога
2. а 11 месечних рата предузеће обезбеди обављањем својих услуга.

Предузеће може на овакав начин да набави опрему јер је пројектовани приход предузећа на месечном нивоу 320.000,00 динара.

Оваквим начином набавке оснивачки улог могао би бити мањи тј. предузеће може да искористи законом дозвољену могућност да као оснивачки улог стави на рачун предузећа 2.500,00 долара при оснивању а других 2.500,00 долара у законском року од две године.

Ако се обезбеде приходи од услуга 320.000,00 динара из пројекције прихода и расхода на месечном нивоу види се да предузеће има нето добит од **43.383,75** динара и да из те добити може исплаћивати рату за нову опрему која износи **27.110,00** динара.

Исплата аванса од 30% дистрибутеру опреме може да се реализује из оснивачког улога од 2 500,00 долара тј. око 152 500,00 динара.

Власник приликом оснивања предузећа, да би могао да исплати обавезе за први месец као и пратеће трошкове до пристизања првих реализација, треба да на рачун предузећа стави позајницу од 100.000,00 динара.

Новчана средства за оснивање геодетског предузећа у овом случају потребна су за:

1. Основна средства	251.861,00 дин.
2. Трошкове пословање за месец дана	265.770,00 дин.
Укупно	517.631,00 дин.

Новчана средства се могу обезбедити на следећи начин:

1. Основачким капиталом власника	152.500,00 дин.
2. Позајмицама	100.000,00 дин.
3. Приходом од услуга за месец дана	320.000,00 дин.
Укупно	572.500,00 дин.

3.2. Увод

1.2.1. Основне информације о предузећу⁷

Под основним информацијама о предузећу подразумевају се:

- назив и седиште предузећа,
- адреса, број телефона, e-mail,
- облик организовања (д.п., а.д., д.о.о.),
- власничка структура,
- број жиро - рачуна,
- датум оснивања,
- најзначајнији историјски подаци о развоју предузећа,
- датум последње регистрације,
- кратак опис делатности предузећа,

- број радника које предузеће запошљава,
- порески идентификациони број,
- лице овлашћено за заступање предузећа, итд.

Основне информације треба да се налазе у бизнис плану али попито при изради овог бизнис плана нису коришћени подаци конкретног предузећа зато неће бити наведени.

3.2.2. Намена бизнис плана и период за који се пројектишује

Бизнис план намењен је ради обезбеђивања средстава за оснивање новог геодетског предузећа и пројектован на период од годину дана уз могућност прилагођавања актуелном стању у окружењу и могућност оперативне месечне разраде.

3.3. Анализа тржишта

Законом о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима приватне геодетске организације имају приоритет у обављању стручног - теренског дела посла у поступку одржавања и устројавања катастра непокретности.

Анализом постојећег стања и будућих потреба за геодетским радовима у Републици Србији, Републички геодетски завод је направио пројекцију потребних средстава за реализацију најбитнијих пројеката у области геодезије. Неопходна средства су реда величине 185,508.500,00 €, и то за реализацију пројекта израде катастра непокретности - 153,772.000,00 €, израду дигиталних геодетских планова - 31,606.500,00 € и реализацију GPS мреже - 130.000,00 €. [1].

На основу потребних средстава може се закључити да су највећа средства неопходна за израду катастра непокретности јер и стање на терену указује да су у овој области потребни радови великог обима да би се комплетирао катастар непокретности. Тренутно на територији

⁷ У бизнис плану треба да се наведу основни подаци, али у овом примеру бизнис план није рађен за неко конкретно предузеће па подаци не могу бити наведени

Републике Србије катастар непокретности је урађен за 25% површине територије Републике Србије, а у плану је да се на још 25% површине устроји до краја 2003. године.

Као последица доношења новог **Закона о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима** све је већи број геодетских организација које се оснивају. Примера ради до краја 2002. године па територији Републике Србије регистровано је 254 геодетске организације и то: 41 приватно геодетско предузеће, 14 бироа у оквиру неког предузећа, 16 дирекција и 183 геодетске радње.

Цене које су на тржишту регулисане су **Уредбом о висини надокнаде за коришћење података премера и катастра и пружање услуга Републичког геодетског завода¹¹** и **Тарифом пакнаде за коришћење података и пружање услуга¹²** где треба имати у виду да су цене из уредбе увећане за 20% пореза на промет.

3.4. Информације о менаџменту

Геодетско предузеће које се региструје за обављање стручних послова који се односе на одржавање премера, катастра непокретности, односно катастра земљишта и водова и за обављање геодетских радова за посебне потребе по Закону о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима и Уредбом о условима за рад геодетске организације треба да има најмање три запослена радника геодетске струке са положеним стручним испитом за запослене у органима државне управе од којих је најмање један са високом стручном спремом.

¹¹ На основу Члана 132. Закона о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима.

¹² Уредба приложена у прилогу број 3

3.5. Опис посла, програма и пројекта

Геодетско предузеће се региструје за обављање стручних послова који се односе на одржавање премера, катастра непокретности, односно катастра земљишта и водова и за обављање геодетских радова за посебне потребе.

Предузеће може да обавља следеће послове:

1. Утврђивање и снимање промена на непокретностима,
2. Утврђивање и снимање промена у катастру земљишта,
3. Утврђивање промена на водовима и снимање водова,
4. Остале геодетске услуге у складу са решењем Републичког геодетског завода.

Цене услуга предузеће формира у складу са **Уредбом о висини надокнаде за коришћење података премера и катастра и пружање услуга Републичког геодетског завода и Тарифом пакнаде за коришћење података и пружање услуга**. Треба нагласити да су цене из Уредбе увећане за 20% пореза на промет.

Табела 3.5.1. - Пројектован приход од услуга за ћодину дана пословања

	На крају прве ћодине
Укупан приход	3 840 000.00
Укупан расход	3 135 243.68
Добит пре пореза	704 756.32

Из табеле 3.5.1. види се укупни приход, укупни расход и нето добит које предузеће може да оствари на крају прве године.

Пројектовану добит предузеће могло би искористити за:

- куповину нове опреме (скенера, дигитајзера), чиме би се проширио обим послова као и омогућио бржи, квалитетнији и комформнији рад запослених;

- за подизање ефективности рада и квалитета услуга;
- повећање зарада запослених или повећање броја запослених.

Све претходно наведено довело би до следећих ефеката:

- бржем успостављању власничке евиденције и замене старих геодетских планаова дигиталним геодетским плановима и њиховим стављањем у службену употребу,
- превођење катастра комуналних инсталација у дигитални облик и њихово стављање у службену употребу,
- стављање на располагање ажуарних и брзо распложивих подлога које могу да задовоље велики број корисника.

Пројектоване приходе по врсти услуга, ако се ради поједностављења анализе, предузеће бави само једном врстом услуга, рецимо обнове граница парцела, дати су у табели 3.5.2.

Табела 3.5.2. - Пројекција прихода по врсти услуга

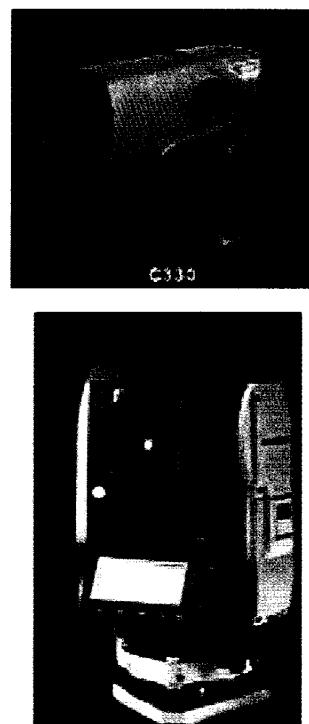
Врста услуга	Приход од услуга са порезом на услуге
Обнова границе парцеле до 30 ари	= 89 * {3000 * 20%} = 320 000.00

У табели 3.5.2. дат је пример пројектованих прихода по врсти услуга, ако се предпостави да предузеће обавља само једну врсту услуга. Потребно је 89 обнова граница парцела површине до 30 ари да би се остварио пројектовани приход.

3.6. Услови набавке геодетске опреме

Геодетска опрема неопходна за обављање геодетских радова на терену и у кашцеларији може се набавити преко овлашћених дистрибутера. Тренутно на

територији Републике Србије постоје више генералних заступника водећих светских произвођача геодетских мерних уређаја и пратеће опреме.

Слика 3.6.1. - Геодетска опрема из асортимана SOKKIA

Као илустрација, пројектовано предузеће је из асортимана дистрибутера одабрало тоталну станицу **SOKKIA SET610**, чија цена пакета износи **426.000,00** дин., са следећим условима плаћања:

1. аванс 30 %,	= 127.790,00 дин.
2. 11 једнаких месечних рата	= 27.110,00 дин.

Гаранција да ће предузеће платити опрему по условима дистрибутера регулисана је купопродајним уговором (најчешћи облик обезбеђења уговора су сопствене менице корисника кредита авалиране од неке комерцијалне банке или од централне банке) [5].

3.7. Финансијске перформансе

Власник геодетског предузећа треба да уложи у основна средства **550.071,00** динара:

1. Размерник	950,00 дин.
2. Рапидограф *9 комада	5.220,00 дин.
3. Топографски кључ	350,00 дин.
4. Пантљика ручна	350,00 дин.
5. Планиметар поларни	6.700,00 дин.
6. Дигитрон Sharp E500s	6.560,00 дин.
7. Рачунар Pentijum 2	18.000,00 дин.
8. Телефон * 2 комада	6.541,00 дин.
9. Mapsoft	54.000,00 дин.
10. Тотална станица - комплет	426.000,00 дин.
11. Штампач	23.400,00 дин.

Укупно: ..... **550.071,00** дин.

Амортизација за ова основна средства за годину дана износе 117 446.88 динара¹³

Пројектоване плате на основу стручне спреме радника представљене су у табели 3.7.1.

Табела 3.7.1. - Износ основица за зараде радника у зависности од стручне спреме

Радник	И месец
Дипл. инж. геодезије	30 000,00
Геодетски техничар	17 200,00
Геодетски техничар	17 200,00
Σ	64 400,00

Доприноси на зараде дати су у табели 3.7.2.

¹³ Правилник о номенклатури нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације - Сл. Лист СРЈ бр.17/97.

Табела 3.7.2. - Додатак на зараде запослених

Доприноси	И месец
14% порез на зараде	9.016,00
10,30% доприноси на зараде	10.497,20
10,3% доприноси на терет пословавца	10.497,20
3,5% порез на фонд зарада	2.254,00
Σ	32.264,40

3.7.1. Пројекција пето повчаног тока

Пројектовани приходи и расходи за први месец и годину дана пословања приказани су у табели 3.7.1.1.

Табела 3.7.1.1. - Приходи и расходи за први месец и годину дана пословања

Пројектовани приходи	За месец дана	За годину дана
1. Пројектовани приходи¹⁷	320 000,00	3 840 000,00
2. Трошкови услуга	50 000,00	600 000,00
3. Трошкови		
Трошкови плата	64 400,00	772 800,00
Доприноси	32 264,40	387 172,80
Пакнада и провизија	181 000,00	217 200,00
Дневнице	9 000,00	54 000,00
Канцеларијске услуге	1 000,00	12 000,00
Рекламе	4 000,00	48 000,00
Аутомобил	4 500,00	54 000,00
Закуп	9.333,00	111 996,00
Телефон	2 000,00	24 000,00
Консалтинг услуге	6 000,00	72 000,00
Комуналне услуге	1 500,00	18 000,00
Таксе на фирму	541,67	6 500,00
Амортизација	9 787,24	117 446,88
Порез на услуге-16,67%	53 344,00	640 128,00
4. Укупни трошкови	265 770,31	3 135 243,68
5. Оперативни профит	54 229,69	704 756,32
6. Остали приходи	0,00	0,00
7. Остали трошкови	0,00	0,00
8. Добит јер оборезивања	54 229,69	704 756,32
9. Порез на добит -20%	10 845,94	140 951,26
10. Нето добит	43 383,75	563 805,06

¹⁷ Цене услуга +20% пореза на услуге

Кредитни потенцијал предузећа оцењује се на основу пројекције нето новчаног тока. За пројектовање нето новчаног тока коришћен је образац дат у **Упут-**

ству за израду средњорочног плана реструктуирања за репограмирање новчаних дугова.

Табела 3.7.1.2. - Пројектовани нето новчани ток на месечном и годишњем нивоу

Ред. бр.	Позиција	Пројектни период - месец	Пројектни период - година
1	II	III	IV
1.	Пословни приходи (2+3+4+5+6)	320 000.00	3 840 000.00
2.	- приходи од продаје робе у земљи	-	-
3.	- приходи од продаје робе у иностранству	-	-
4.	- приходи од продаје робе и услуга у земљи	320 000.00	3 840 000.00
5.	- приходи од продаје робе и услуга у иностранству	-	-
6.	- остали пословни приходи	-	-
7.	Мање: пословни расходи (8+9+10+11+12)	265 770.31	3 135 243.68
8.	- материјални трошкови	53 500.00	642 000.00
9.	- трошкови енергије	1 000.00	12 000.00
10.	- трошкови амортизације	9 787.24	117 446.88
11.	- трошкови бруто зараде	96 064.40	1.159.972.80
12.	- нематеријални и други трошкови	104 818.67	1 203 824.00
13.	Пословна добит (1-7)	54 229.69	704 756.32
14.	- мање: трошкови камата	-	-
15.	Добит пре пореза (13-14)	54 229.69	704 756.32
16.	Мање: порез	10 845.94	140 951.26
17.	Пословна добит након пореза (15-16)	43 383.75	563 805.06
18.	Плус: амортизације	9 787.24	117 446.88
19.	Бруто новчани ток (17+18)	53 170.99	681 251.94
20.	Мање: инвестиције у обртна средства	-	-
21.	Нето новчани ток пре промена на основним средствима (19-20)	53 170.99	681 251.94
22.	Мање: инвестиције у основна средства	27 110.00	298 210.00
23.	Плус: продаја основних средстава	-	-
24.	Нето новчани ток пре сервисирања дугова (21-22+23)	26 060.99	383 041.94
25.	Мање: смањење обавеза по основу камата	-	-
26.	Плус: повећање обавеза по основу камата	-	-
27.	Нето новчани ток пре сервисирања главнице (24-25+26)	26 060.99	383 041.94
28.	Плус: повећање главнице дуга	-	-
29.	Мање: отплата главнице дуга	-	-
30.	Нето новчани ток након сервисирања дугова (27+28-29)	26 060.99	383 041.94

3.7.2. Пројекција биланса успеха

Код пројектовања биланса успеха у функцији бизнис плана за набавку средстава за оснивање новог предузећа, коришћена је официјална билансна шема прописана **Законом о рачуноводству** а могу се користити и адаптивне шеме на бази варијабилних и на бази укупних трошкова.

Нето финансијски резултат обрачунат на бази варијабилних трошкова утврђује се као што је дато у табели 3.7.2.1.

Табела 3.7.2.1. - Пројекција биланса успеха на годишњем нивоу

Приход од услуга у динарима	3 840 000.00
Минус: варијабилни трошкови	1 348 628.00
Једнако: маргинални добитак	2 491 372.00
Минус: фиксни трошкови	1 786 615.68
Једнако: пословни добитак-профит	704 756.32
Минус: камате	-
Једнак: добит пре опорезивања	704 756.32
Минус: порез на добитак	140 951.26
Једнако: нето добитак	563 805.06

Вредности које се налазе у табели 3.7.2.1. добијене су коришћењем података из табеле 3.7.1.2., односно образца пројекције нето повлачог тока.

У табелама 3.7.2.3 и 3.7.2.4 трошкови пословања су разврстани на варијабилне и фиксне, како би се могао сагледати праг рентабилности, односно то је неопходан обим послова, чијом реализацијом приходи покривају расходе, односно фирма не остварује никакву добит.

Табела 3.7.2.3. - Варијабилни трошкови

Трошкови услуга и материјала	600 000.00
+ Рекламе	48 000.00
+ Таксе	640 128.00+65 000.00=646 628.00

Укупно: 1 348 628.00

Табела 3.7.2.4. - Фиксни трошкови

Kancelarijske usluge	12 000.00
+ Troškovi automobila	54 000.00
+ Konsalting usluge	72 000.00
+ Zakup poslovnog prostora	111 996.00
+ Troškovi telefona	24 000.00
+ Komunalne usluge	18 000.00
+ Amortizacija	117 446.88
+ Bruto plate	1 159 972.80

Укупно: 1,786.615,68

3.7.3. Анализа рентабилности

Зарачунање прага рентабилности потребно је имати податке на месечном нивоу за:

- 1) варијабилне трошкове - 116 885.67 дин.
- 2) фиксне трошкове - 148 884.64 дин.
- 3) цену услуге по јединици (у папирном случају, то је обнова граница парцеле до величине 30 ари) - 3 600.00 динара.

Праг рентабилности = 65.10 ~ 66, што значи да предузеће мора на месечном нивоу обавити бб услуге обнове границе парцеле величине до 30 ари, односно остварити приход од приближно **237.600,00** динара.

3.7.4. Пројекција биланса стања

Биланс стања је пројектован на основу информација о изворима средстава (сопствени капитал, дугорочни кредити и сл.) и о њиховом улагању (закуп пословног простора, основна средства, залихе, реклами, осигурујање зараде) а дат је у скраћеној шеми која је прилагођена бизнис плану.

Табела 3.7.4.1. - Пројекција биланса стапања за годину дана

Активи 1+2	1 463 295.26
1. Статна средства (1+2+3)	432 624.52
1. нематеријална улагања	54 000.00
2. материјална улагања-основна средства у	378 624.52
3. дугорочни финансијски пласмани	–
2. Обртна средства (1+2+3+4)	1 030 670.74
1. залихе	–
2. краткорочна потраживања	–
3. краткорочни финансијски пласмани	–
4. готовина на текућем рачуну	1 030 670.74
Пасива (1+2+3)	1 463 295.26
1. Капитал (1+2+3+4+5)	857 256.32
1. акцијски капитал	–
2. друштвени капитал	–
3. државни капитал	–
4. оснивачки улог	152 500.00
5. нераспоређена добит - пословна добит	704 756.32
2. Дугорочни кредити	□
3. Краткорочне обавезе (1+2+3+4)	606 038.94
1. добављачи	28 333.00
2. позајмице власника	100 000.00
3. краткорочни кредит	298 210.00
4. обавезе за бруто зараде	96 664.40
5. остале краткорочне обавезе	82 831.54

У раду су при обрачуњу пореза и до-приноса примењене скале које су важиле закључно са 2002 годином. Почев од 2003. године ступила су на снагу нова законска решења која су нешто повољнија за власнике малих и средњих предузећа.

4. ЗАКЉУЧАК

Потреба да се предузеће способи да оствари своје циљеве а и да адекватно реагује на релевантне догађаје у окружењу афирмисала је бизнис план као скуп циљева, политика, стратегија и сета појединачних програма активности за имплементацију изабране концепције бизниса предузећа. Бизнис план је огледало претензија пословне филозофије и вештине конкретног предузећа да управља својим пословима. Сврха му је да помогне предузећу да своје пословне циљеве остваре уз што мање потреса, изненађења и непланираних активности. Бизнис план окренут је:

- предузећу, у смислу да менаџмент и сви запослени сагледају визију и стратегију пословања;
- спољним актерима, као што су: кредитори, добављачи;
- државним и другим органима који оцењују легитимност и солвентност предузећа;
- интерној јавности предузећа за контролу, односно оцену успешности менаџмента на појединим сегментима активности.

Код нас су, у не баш повољним условима, прошлих година настајала приватна предузећа која су временом добијала значајније место. Прошлих месеци, са првим реформама, све већи број људи заинтересован је за програме нових предузећа. За такве програме тренутно влада велико интересовање предузетника, па када се неко спрема да преузме посао од кога очекује добру зараду прво што треба да уради јесте да направи свој бизнис план.

Из бизнис плана геодетског предузећа у оснивању закључује се да је за њего-во оснивање потребно **517 631.00** динара и то за основна средства **251 861.00** динара и обавезе за месец дана пословања **265 770.00** динара.

Бизнис план је такође и документ који служи као стандард са којим се могу поредити текући резултати некон што је посао стартовао. Редовно поређење планираних и актуелних активности дозвољавају да се идентификују проблеми пре него што постану нерешиви. Редовно поређење и корективне акције помажу да се одржи посао на жељеном путу, ка остварењу постављеног циља тј. стварању профита и враћању уложеног капитала.

5. ЛИТЕРАТУРА

- [1] Алексић И. Презентација: Governmental Geodetic Authority, Београд, 2002
- [2] Ђуричин Д., Тодоровић Ј., Јаношевић Ј.: Стратегијски менаџмент, Институт за тржишна испитивања, Београд, 2000.
- [3] Госпавић З.: Развој оптималног модела организације и функционисања геодетске службе у Републици Србији- докторска дисертација, Београд, 2002.
- [4] Ивановић Н., Вукотић В., Остојић Д.: Како урадити бизнис план, Центар за предузетништво, Подгорица,
- [5] Ковачевић Д.: Менаџмент, Енергопројекат, Београд, 1998.
- [6] Радовановић Р., Шкарић-Јовановић К.: Финансијско рачуноводство, Београд, мај 2002.
- [7] Информатор бр.23; Цекосин; Београд 2001.год
- [8] Правилник о номенклатури нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације, Београд, 1997.
- [9] Уредба о условима за рад геодетске организације, Београд, јул 2002.год
- [10] Уредба о висини накнаде за коришћење података премера и катастра и пружање услуга Републичког геодетског завода, Београд, 2002.
- [11] Закон о државном премеру и катастру и уписима права на непокретностима, Београд, мај 2002. год.